

2018

TØNDER
KOMMUNE

Miljøgodkendelse af husdyrbrug

Kovvej 1, 6240 Løgumkloster

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	3
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	4
MILJØTEKNI SK BESKRIVELSE OG VURDERING	5
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	5
B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE.....	6
1) Indretning og drift af anlæg	6
Stald og anlæg.....	6
Kapacitetsopgørelse.....	7
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer.....	8
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	8
4) Lokalisering og landskab	8
Lokaliseringskrav jf. § 6 i husdyrloven.....	9
Afstandskrav jf. § 7 i husdyrloven.....	9
Afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven.....	9
Landskabelige hensyn	9
5) Ammoniak	9
Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).	9
Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder	11
Ammoniakdeposition fra anlægget på områder omfattet af Naturbeskyttelseslovens (NBL) § 3	12
6) Lugt	12
7) Øvrige emissioner og gener	12
Støj og vibrationer	12
Støv.....	13
Fluer og skadedyr	14
Til og frakørsel (Transport)	14
Lys	14
Driftsforstyrrelser og uheld	15
Kemikalier og pesticider.....	15
Olie og brændstof	15
Egenkontrol	16
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	16
Spildevand.....	16
Affald.....	16
Energiforbrug	17
Vandforbrug.....	17
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak.....	17
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:	18
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	18
D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	19
Ikke teknisk resume	19
VILKÅR	20
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	21
Gødningsopbevaring og -håndtering	21
Lugt.....	21
Støj	21

Støv.....	22
Fluer og skadedyr	22
Lys	22
Driftsforstyrrelser og uheld	22
Kemikalier og pesticider.....	22
Egenkontrol og management.....	22
Spildevand.....	22
Energiforbrug	23
Vandforbrug.....	23
HØRINGER	24
KLAGEVEJLEDNING	25

INDLEDNING

Karel Te Wierik har den 12. januar 2018 søgt om miljøgodkendelse på Kovvej 1, 6240 Løgumkloster.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningerne nr. 201713.

Godkendelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Derefter er der et afsnit der indeholder et ikke-teknisk resume der beskriver konsekvenserne for mennesker og miljø. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Udkast til miljøgodkendelsen er udarbejdet af miljømedarbejder Dorte Fabrin, Tønder Kommune og kvalitetssikret af Per Hendriksen, Tønder Kommune.

Historik

Ejendommens dyrehold er baseret på en § 12 miljøgodkendelse fra 2012. På ejendommen er der tilladelse til 582,5 DE kvæg.

Der er i 2017 accepteret en udvidelse af ensilagepladserne med 620 m².

Miljøgodkendelse § 16a – 2018

Møddingspladsen godkendt i 2012 bliver anvendt som ensilageplads i stedet. Ændringen vurderes som bagatelagtig.

Figur 1: Situationsplan over ejendommen Kovvej 1, 6240 Løgumkloster.

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler miljøgodkendelse til ejendommen Kovvej 1, 6240 Løgumkloster med de stillede vilkår.

Godkendelsen er meddelt jf. § 16a i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³.

Der godkendes følgende:

Produktionsareal:

695 m² produktionsareal dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude.

40 m² produktionsareal dybstrøelse til kalve

3.370 m² produktionsareal spaltegulv med kanal bagskyl eller ringkanal til malkekøer, kvier og stude.

Gødningsareal

1.731 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

Ingen

Det er Tønder Kommunes vurdering, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, og at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagevejledning fremgår af kapitel 6.

Godkendelsen er gældende pr. 1. oktober 2018.

Dorte Fabrin
Miljømedarbejder

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 256 af 21-03-2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr. 916 af 23-06-2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 1076 af 28-08-2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger:

Kovvej 1, 6240 Løgumkloster
Matr. nr.: 162 og 490 Ø. Højst, Højst m.fl.
Ejendomsnr. : 5500004963
CVR: 18514540
CHR: 50306

2) Kontaktoplysninger:

Karel Te Wierik
Kovvej 1, 6240 Løgumkloster
Tlf: 74775014
E-mail: tewierik@mail.dk

3) Ejer af ejendom:

4) Karel Te Wierik

5) Rådgiver:

Birgitte Madsen, SLF
Billundvej 3, 6500 Vojens
Tlf: 73202600
E-mail: bm@slf.dk

6) Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte husdyrbrug

Ansøger ejer også Kløervej 7, 6240 Løgumkloster, hvor der er kvier. Møddingspladsen på Kløervej 7 bliver også brugt til opbevaring af dybstrøelse fra Kovvej 1. At der alene er fælles møddingsplads vurderes dog ikke at være nok til at de to ejendomme drives sammen.

B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

Den miljøtekniske beskrivelse herunder er i henhold til de oplysninger ansøger har indsendt jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 1¹ og tilhørende bilag 1B.

1) Indretning og drift af anlæg

Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående skema samt af situationsplanen, (se side 3).

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Stald m ²	Produktionsareal m ²
Kostald	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude	2045	1200
	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og stude		125
Kostald forlængelse	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude	1771	970
	Dybstrøelse			170
Ungdyrstald	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude	1400	620
	Dybstrøelse			360
Ungdyrstald forlængelse	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude	978	580
	Dybstrøelse			40
Hytter	Dybstrøelse	Kalve (under 6 mdr.)	40	40
Gyllebeholder, 2050 m ³				457
Gyllebeholder, 5000 m ³				1023
Gyllebeholder, 1100 m ³				251
Møddingsplads				500

Tabel 1. Nudrift (aktuel godkendt drift) Møddingspladsen anvendes som ensilagesilo i dag.

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Stald m ²	Produktions-areal m ²
Kostald	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude	2045	1200
	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og stude		125
Kostald forlængelse	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude	1771	970
	Dybstrøelse			170
Ungdyrstald	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude	1400	620
	Dybstrøelse			360
Ungdyrstald forlængelse	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude	978	580
	Dybstrøelse			40
Hytter	Dybstrøelse	Kalve (under 6 mdr.)	40	40
Gyllebeholder, 2050 m ³				457
Gyllebeholder, 5000 m ³				1023
Gyllebeholder, 1100 m ³				251

Tabel 2. Ansøgt (miljøgodkendelse 2018)

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøger har oplyst følgende:

Flydende husdyrgødning opbevares i gyllekanaler, fortanke og gyllebeholdere. Der er tre gyllebeholdere på ejendommen på hhv. 1100 m³, 2050 m³ og 5000 m³.

Fast husdyrgødning opbevares i markstak efter gældende regler. Møg der ikke må køres i markstak opbevares i gyllebeholder eller på Kløvervej 7 på betonplads med afløb til gyllebeholder.

Tønder Kommunes vurdering

Tønder Kommune vurderer, at det ansøgte med hensyn til opbevaring af husdyrgødning lever op til gældende regler på området, dog er det en ændring i forhold til nuværende management, og der stilles derfor vilkår til opbevaringen af fast husdyrgødning. Der stilles desuden vilkår om egenkontrol af opbevaringen.

Møddingspladsen på Kløvervej 7 bliver også brugt til opbevaring af dybstrøelse fra Kovvej 1. At der alene er fælles møddingsplads vurderes dog ikke at være nok til at de to ejendomme drives sammen.

Vi vurderer, at der med ansøgers redegørelse og de stillede vilkår er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

Kapacitetsopgørelse

Ansøger har oplyst følgende:

Der er 9,1 måneders kapacitet til opbevaring af gylle og 6,9 måneders kapacitet til opbevaring af dybstrøelse.

Tønder Kommunes vurdering

Der er redegjort for opbevaringskapaciteten. Vi vurderer, at redegørelsen for opbevaringskapacitet af gylle og dybstrøelse samt opbevaring af vand

fra ensilagepladser er tilstrækkelig og at kravet til opbevaringskapacitet er efterkommet.

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøger har oplyst følgende:

Der bygges ikke nyt.

Tønder Kommunes vurdering

Da der ikke bygges nyt stilles der ingen vilkår til bygningernes placering og udformning.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøger har oplyst følgende:

Ansøger ejer også Kløvervej 7 Øster Højst, 6240 Løgumkloster hvor der er tilladelse til opstaldning af kvier. De to ejendomme vurderes dog ikke at være teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med hinanden.

Tønder Kommunes vurdering

Kløvervej 7, 6240 Løgumkloster ejes ligeledes af ansøger og drives som en selvstændig ejendom med egne stalde, gyllebeholdere og foderopbevaringsanlæg. Møddingspladsen på Kløvervej 7 bliver også brugt til opbevaring af dybstrøelse fra Kovvej 1. At der alene er fælles møddingsplads vurderes dog ikke at være nok til at de to ejendomme drives sammen. Tønder Kommune er enig med ansøger i, at husdyrbruget på Kovvej 1 ikke er teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt direkte forbundet med Kløvervej 7, idet hver ejendom kan drives selvstændigt.

4) Lokalisering og landskab

Ansøger har oplyst følgende:

Afstand til sårbar natur – se udpegninger og depositionsregninger i IT ansøgningssystem. OBS Der er udpeget potentiel ammoniakfølsom skov øst for ejendommen.

Afstand til naboer – se udpegninger og lugtberegninger IT ansøgningssystem. OBS Nærmeste nabo uden landbrugspligt er nu tættere på. Der er dog ingen problemer i forhold til lugt.

Lokaliseringskrav jf. § 6 i husdyrloven

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt inden for følgende afstande:

Afstand til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstands-krav	Afstand / retning
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Øster Højst).	50 m	ca. 4,4 km (VSV)
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (Ravsted).	50 m	ca. 1,3 km (Ø)
Nærmeste nabobeboelse er Hjortholmvej 4, 6240 Løgumkloster	50 m	ca. 500 m (SV)

Tabel 3: Afstand fra staldanlæg til nærmeste naboer og byzone mv.

Afstandskravene i husdyrlovens § 6 er overholdt.

Afstandskrav jf. § 7 i husdyrloven

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug er ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end 10 m til eller helt eller delvis inden for kategori 1 og 2 natur:

Afstand til nærmeste ammoniakfølsomme natur	Afstandskrav	Afstand / retning
Kategori 1 (ammoniakfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m	ca. 4,4 km (NV)
Kategori 2 (ammoniakfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m	ca. 3,0 km (NNV)

Tabel 4: Afstand fra staldanlæg til nærmeste kategori 1 og 2 natur

Afstandskravene i husdyrlovens § 7 er overholdt.

Afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven

Der bygges ikke nyt på ejendommen og der foretages ikke ændringer der medfører forøget forurening. Husdyrlovens § 8 er derfor ikke relevant at tage stilling til.

Landskabelige hensyn

Ansøger har oplyst følgende:

Der bygges ikke nyt på ejendommen.

Tønder Kommunes vurdering

Der laves ingen landskabelig vurdering, idet der ikke bygges nyt på ejendommen.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper inden for habitatområder, ligger ca. 4,4 km nordvest for anlægget. Det drejer sig om Draved Skov. Der er foretaget en beregning af ammoniaknedfaldet (depositionen) på dette område, som viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 2 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper uden for habitatområder, ligger ca. 3,0 km nordnordvest for anlægget. Det drejer sig om Alslev Mose. Der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen på dette område, som viser at totaldepositionen fra husdyrbruget ved udvidelsen er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er mindre end husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afskæringskriterie på maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 3 natur, ligger ca. 1,3 sydøst for Kovvej 1, og er en mose i Åbenrå Kommune. Kategori 3 natur omfatter øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1 eller 2. Det er bl.a. heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove. Der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen på dette område, som viser at merdepositionen fra husdyrbruget udgør 0,1 kg N/ha/år og dermed ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N/ha/år.

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,3
Kat 2	Kategori 2	Sagsbehandler	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Kat 1	Kategori 1	Sagsbehandler	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Tabel 5. Ammoniakdeposition på beskyttet natur kategori 1, 2 og 3.

Figur 3. Afstand til Kat. 3 natur

Beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition er derfor overholdt.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder

Nærmeste Natura 2000 område er Draved Skov ca. 4,4 km nordvest for Kovvej 1.

Draved Skov er udpeget som EF-habitatområde (H88) og fuglebeskyttelsesområde (F61) og er dermed Natura2000-område.

Beregninger viser, at ammoniakdepositionen vil stige med ca. 0,0 kg N/ha/år, så den samlede ammoniak deposition vil udgøre ca. 0,0 kg N/ha/år som følge af udvidelsen.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte.

Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for Draved Skov som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det efter habitatbekendtgørelsen ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Ammoniakdeposition fra anlægget på områder omfattet af Naturbeskyttelseslovens (NBL) § 3

Omkring anlægget på Kovvej 1, ligger der indenfor en afstand af 1000 m fra anlægget 3 vandhuller, der er beskyttet efter NBL § 3.

Merdeposition er for alle områderne beregnet til ikke over 1 kg N/ha/år (1,0 er højeste værdi), så det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til tilstandsændringer på områderne.

6) Lugt

Der er foretaget en beregning af lugtgenæafstanden.

Lugtberegningerne fremgår af nedenstående skemaer fra husdyrgodkendelse

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Hjortholmvej 4	0	FMK	112,8	112,8	604,8	Ja
Smedegade 24	0	NY	314,5	314,5	985,2	Ja
Øster Højst	0	NY	470,6	470,6	887,5	Ja

Tabel 6. Lugtberegning ansøgning nr. 201713 – lugtkonsekvenszone beregnet til 464 m

Beregningen viser, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

Nærmeste bolig uden landbrugspligt, der ikke ejes af ansøger, er Hjortholmvej 4 som ligger ca. 500 m sydvest for Kovvej 1.

Nærmeste beboelse der er en del af en samlet bebyggelse er Smedegade 24 som ligger ca. 950 m vest for nærmeste stald med køer.

Nærmeste byzone eller sommerhusområde er en del af Øster Højst ca. 1300 m sydvest for Kovvej 1.

Tønder Kommunes vurdering

For at begrænse lugtgenerne stilles der vilkår om, at der ikke må opbevares dybstrøelse i markstak inden for 100 m fra beboelser og at kasseret ensilage skal opbevares overdækket.

Under forudsætning af, at vilkårene overholdes, vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

7) Øvrige emissioner og gener

Støj og vibrationer

Ansøger har oplyst følgende:

Støjkilde	Placering	Driftstid
Kompressor til malkerobot	Indendørs i stald	Hele døgnet
Kompressor til mælketank	Udendørs ved stuehus	Hele døgnet, varierer
Foderblanding	Omkring staldanlæg	Hver formiddag 2 timer
Fodring	Omkring og i staldanlæg	Dagligt kl 10-12
Foderlevering	Ved fodersiloerne	Hverdage, dagstimer
Vask af stald	Indendøre	Dagligt á 1 time
Lastbiler m.v.	Omkring anlægget	Hverdage, dagstimer
Markmaskiner	Markerne og ved ensilageplads	Vækstsæsonen/høst

Beskrivelse af støjkildetiltag:

Der tørres ikke korn. Både vakuumpumpe og kompressor står indendørs.

Virksomhedens bidrag til trafikstøjen i området ændres ikke væsentlig som følge af ansøgningen.

Projektet forventes ikke at medføre ændringer af eventuelle vibrationer, og nærmeste nabo bor ca. 400 m væk. Derfor forventes der ikke at være væsentlige gener.

Tønder Kommunes vurdering

Da husdyrbruget ligger i landzone uden lokalplaner og uden for samlet bebyggelse, er der ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjkilderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt.

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning.

Under forudsætning af, at vilkåret overholdes, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige støjmæssige hensyn til omgivelserne.

Støv

Ansøger har oplyst følgende:

Driften, herunder håndtering af foder og halm, forventes ikke at medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Tønder Kommunes vurdering

Den største kilde til støvgenerne skønnes at være interne transporter, håndtering af foder og halm.

Der stilles vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens areal.

Fluer og skadedyr

Ansøger har oplyst følgende:

Der vil på ejendommen blive foretaget fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer. God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer. Der forefindes kommunal ordning mod rotter.

Tønder Kommunes vurdering

Der stilles vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Det vurderes, at husdyrbruget vil sørge for god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så at skadedyrsangreb forebygges. For at fastholde dette, stilles vilkår om renholdelse på ejendommen.

Til og frakørsel (Transport)

Ansøger har oplyst følgende vedrørende transport:

Der er to driftsmæssige tilkørsler til ejendommen.

Antallet af transporter afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Arealbaserede godkendelser/tilladelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at vurdere antallet af transporter.

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med ændring af besætningen kan der være et øget transportbehov til og fra ejendommen, men antallet øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Tønder Kommunes vurdering

Tønder Kommune vurderer, at husdyrbruget har taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, men at transporterne kan medføre lugt-, støj- og støvgener for naboer samt tilsmudsning af veje, hvorfor vi har stillet vilkår, der begrænser disse gener.

Lys

Ansøger har oplyst følgende:

Der er udendørs belysning på sydgavl af begge stalde samt ved tankrum. Der er dagslysstyring på alle tre. Der er ingen naboer tæt på, og der er levende hegn mellem naboerne og lyskilderne, så det vurderes ikke at belysningen vil genere omkringboende.

Tønder Kommunes vurdering

I forhold til nabobeboelser vurderes det, at naboerne ikke vil blive generet af lys.

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Vi vurderer, at der med det stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de landskabelige værdier og de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger har oplyst følgende:

Det er vurderet, at der kan være risiko for forurening ved uheld ved følgende punkter:

- *Uheld ved pumpning af gylle*
- *Brud på gyllebeholder*
- *Olietanke og tønder*
- *Ved påfyldning af dieselolie*

Der er indført procedurer og foretaget diverse foranstaltninger for at begrænse uheld og omfanget af eventuelle uheld:

- *Pumpning af gylle fra gyllebeholder sker under opsyn*
- *Gyllebeholderen er omfattet af 10-årsbeholderkontrolordningen, og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.*

- *Dieseltank er forsynet med en overfyldsalarm*
- *Tankpistol er forsynet med automatisk lukkemekanisme*
- *Ved et driftsforstyrrelser i forbindelse med pumpning af gylle, opsættes der øjeblikkeligt halmballer for at samle evt. spild. Herefter rekvireres slamsuger for at opsuge spild*
- *Evt. spild af diesel vil blive opsamlet med kattegrus eller andet sugende materiale.*

Tønder Kommunes vurdering

Den største risiko for omgivelserne er uheld med gylle. Enten sprængning af beholder eller uheld i forbindelse med håndtering af gylle. Endvidere kan der ske uheld ved pumpning af gylle fra staldanlæg til fortank.

Der er indført procedurer og foretaget diverse foranstaltninger for at begrænse uheld og omfanget af eventuelle uheld.

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift stilles der vilkår til opbevaring og håndtering af affald, brændstof, sprøjtemidler og andre kemikalier.

Vi vurderer, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Kemikalier og pesticider

Der forefindes kun meget små mængder kemikalier på ejendommen.

Kemikalier opbevares i aflåst skab.

Maskinstation står for sprøjtning, hvorfor der ikke sker nogen påfyldning af sprøjtemidler på ejendommen.

Tønder Kommunes vurdering

Der er stillet vilkår om, at kemikalier opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Der findes ingen pesticider eller sprøjteudstyr på ejendommen og der stilles derfor ingen vilkår til pesticider.

Olie og brændstof

Ansøger oplyser:

Dieselolie opbevares i 2 tanke i laden.

Der opbevares olie i en 200 l tromle i maskinladen.

Tønder Kommunes vurdering

Diesel samt smøreolie bliver opbevaret i overensstemmelse med Olietanks-bekendtgørelsen⁴. Vi vurderer, at dette er tilstrækkeligt for at undgå olieforurening, og der stilles derfor ikke vilkår til olie- eller brændstofopbevaring.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om egenkontrol på ejendommen.

Der er stillet vilkår om driftsjournal og indhold af denne.

Under forudsætning af, at ejendommen drives på den beskrevne måde, vurderer vi, at der anvendes godt landmandsskab med hensyn til management.

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Spildevand

Spildevand fra produktionen udgøres af vand fra vask af maskiner samt regnvand fra befæstede arealer. Mængden af spildevand forventes ikke at ændre sig.

Spildevandstyper	Nudrift (m ³ /år)	Ansøgt drift (m ³ /år)	Afledes til
Vask af maskiner	ca. 5 m ³	ca. 5 m ³	Gyllebeholder
Regnvand tilledt gyllebeholder fra befæstede arealer	ca. 3178 m ³	ca. 3178 m ³	Gyllebeholder (eller udsprinkles, såfremt det ikke indeholder rester af husdyrgødning)

Tabel 7 - Spildevand

Tønder Kommunes vurdering

Der er indsendt en overordnet afløbsplan for ejendommen.

Overfladevandet fra området ved kalvehytterne ved den lille gyllebeholder må ikke udsprinkles og der stilles derfor vilkår om, at afløb fra dette befæstede areal skal føres til gyllebeholder.

Vi vurderer, at spildevandsforholdene er forsvarlige, såfremt vilkåret overholdes.

Afledning af husspildevand, tagvand fra driftsbygninger og overfladevand til grøft eller vandløb samt nedsivning er ikke omfattet af denne godkendelse, men kræver særskilt tilladelse.

Affald

Ansøger har oplyst følgende:

⁴ Bekendtgørelse nr. 1611 10-12-2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

Den ansøgte ændring i dyrehold forventes ikke at medføre væsentlige ændringer i mængde eller håndtering af affald. Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Olieaffald afleveres på kommunal genbrugsplads. Der forefindes kun meget små mængder af olieaffald. Olieskift mv. foregår på eksternt værksted.

Veterinært affald afleveres til dyrlæge og apotek, der står for bortskaffelse. Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. opbevares utilgængeligt for uvedkommende.

Tønder Kommunes vurdering

Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes og affald i øvrigt bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøger har oplyst følgende:

Der anvendes primært el til malkning, nedkøling af mælk, gyllepumpning, belysning og skrabning.

Type	Forbrug pt	Skønnet forbrug efter
El	ca. 200.000 kWh	ca. 220.000 kWh

Tabel 8. Årligt Energiforbrug

Vandforbrug

Type	Forbrug pt	Forbrug efter
Drikkevand, vask af malkeanlæg mv.	ca. 12.000 m ³	ca. 13.000 m ³

Tabel 9. Årligt Vandforbrug

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

BAT-redegørelse

Ansøger har oplyst følgende:

For at leve op til BAT-niveauet beregnet i Husdyrgodkendelse.dk benyttes der ud over staldsystemerne ingen yderligere virkemidler.

BAT-niveau

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 5855 kg N/år ud fra Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) – beregningen fremgår af ansøgningen (skema 201713).

BAT-vurdering

Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør 5855 kg N/år. Det ammoniakemissionsniveauet for det ansøgte projekt er det samme som det fastlagte BAT-niveau, vurderes at projektet lever op til bedste tilgængelige teknik.

For at sikre at BAT-niveauet overholdes, er der stillet vilkår til indretning af staldene.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:

Ansøger oplyser:

Det vurderes, at der ingen grænseoverskridende virkninger er, idet anlægget ligger så langt fra landegrænser, som det gør.

Tønder Kommunes vurdering

Da ejendommen ligger ca. 13 km fra den dansk-tyske grænse, er Tønder Kommune enig i ansøgers vurdering om at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

Ikke relevant da husdyrbruget ikke er et IE-husdyrbrug.

D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Oplysningerne herunder er jf. oplysninger i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 3 og tilhørende bilag 1D. Oplysningerne er indsendt af ansøger.

Ansøger har leveret en miljøkonsekvensrapport. Tønder Kommune har gennemgået rapporten og de enkelte elementer af rapporten er indarbejdet i de foregående vurderinger. Et resume af rapporten følger her:

Ikke teknisk resume

Formålet med ansøgningen er at opnå fleksibilitet i dyreholdet. Produktionsarealet ændres ikke. Samlet set vurderes det ansøgte projekt ikke at påvirke omgivelserne væsentligt, idet emission af lugt og ammoniak er uændrede, og der foretages ikke byggeri, der vil påvirke landskabet.

Det ansøgte projekt overholder lovens krav i forhold til emissioner af lugt og ammoniak.

Projektet overholder ligeledes BAT i forhold til ammoniak.
Da der ikke bygges nyt er der ikke undersøgt alternativer.

VILKÅR

Når godkendelsen udnyttes skal vilkårene overholdes. Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

- Husdyrbruget godkendes til:
  - 695 m² produktionsareal dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude.
  - 40 m² produktionsareal dybstrøelse til kalve
  - 3.370 m² produktionsareal spaltegulv med kanal bagskyl eller ringkanal til malkekøer, kvier og stude.
- Fordeling af dyr og det tilladte produktionsareal må maksimalt være som anført i tabel 10 og vist på figur 4:

Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Stald m ²	Produktionsareal m ²
Kostald	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude	2045	1200
	Dybstrøelse	Malkekøer, kvier og stude		125
Kostald forlængelse	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude	1771	970
	Dybstrøelse			170
Ungdyrstald	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude	1400	620
	Dybstrøelse			360
Ungdyrstald forlængelse	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude	978	580
	Dybstrøelse			40
Hytter	Dybstrøelse	Kalve (under 6 mdr.)	40	40
Gyllebeholder, 2050 m ³				457
Gyllebeholder, 5000 m ³				1023
Gyllebeholder, 1100 m ³				251

Tabel 10 - Oversigt over stalde og dyr

Figur 4 - situationsplan

3. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Gødningsopbevaring og -håndtering

4. Dybstrøelsen der endnu ikke er kompostlignende må ikke lægges i markstak, og skal opbevares på møddingsplads eller alternativt som flydelag i gyllebeholderne.
5. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
6. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Ammoniak

7. De enkelte stalde skal være indrettet med de gulve der fremgår af vilkår 2.

Lugt

8. Markstakke med dybstrøelse og ensilage skal placeres mindst 100 meter fra nabobeboelser.
9. Kasseret ensilage skal opbevares overdækket med plast eller lignende for at forhindre lugtgener.

Støj

10. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Tabel 11 - Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Støv

11. Driften på Kovvej 1 må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens areal.

Fluer og skadedyr

12. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
13. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Lys

14. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

15. Hvis der opbevares flydende handelsgødning og mineraler eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.

Kemikalier og pesticider

16. Kemikalier skal opbevares indendørs på fast bund uden afløb.

Egenkontrol og management

17. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.
18. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:
- Placering af ikke kompostlignende dybstrøelse.
  - Forbrug af el, olie, vand og brændstof.
  - Service på mælkekøleanlæg
  - Placering af ensilage- og markstakke
- Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år

Spildevand

19. Overfladevandet fra området ved kalvehytterne ved den lille gyllebeholder må ikke udsprinkles. Afløb fra dette befæstede areal skal føres til gyllebeholder.

Affald

20. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
21. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

22. Der skal foretages en årlig opgørelse af forbruget af el, der medgår til produktionen.

Vandforbrug

23. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.
24. Der skal foretages en årlig opgørelse af husdyrbrugets vandforbrug.

HØRINGER

I de høring

Ansøgningen blev annonceret i 14 dage på kommunens hjemmeside den 6. april 2018.

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på ca. 464 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugets og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til andet end småbemærkninger.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest onsdag den 31. oktober 2018.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.
